

**DOKUMENTACJA
POSTĘPOWANIA HABILITACYJNEGO**

**DOCUMENTATION
OF HABILITATION PROCEEDINGS**

Tłumaczenie na język angielski / English translation :
Wiesław Lorek

Projekt graficzny okładki / Cover design:
Michał Pecko

I

AUTOREFERAT

dr Anna Wejkowska-Lipska

AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W GDAŃSKU
WYDZIAŁ ARCHITEKTURY I WZORNICTWA

Gdańsk 2018

Tytuł osiągnięcia projektowego dla potrzeb przewodu habilitacyjnego*

Partytura przestrzeni.

Zestaw realizacji

- Flaneur. Searching for mental image; Lizbona, 2013
- Partycypatywny autorski program warsztatowy zrealizowany przy współpracy z osobami niewidomymi i słabowidzącymi będący merytoryczną podstawą do realizacji akustycznej, interaktywnej mapy online - MIASTOFON wykonanej przez laboratorium miejskie Gruby Punkt; Gdańsk, 2014

*zgodnie z artykułem 16 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku O stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jednolity, Dz.U. z 2003, Nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami)

dr Anna Wejkowska – Lipska
Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku

Posiadane dyplomy, stopnie naukowe

Doktor sztuk projektowych, (2013)
Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku
Wydział Architektury i Wzornictwa

Tytuł pracy doktorskiej: *NON – VISUAL. NIEWIZUALNIE. Przestrzeń architektoniczna nieidealnych aktem twórczym projektanta i odbiorcy. Celebracja doświadczeń i emocji w kontekście nauk i sztuk.*
Promotor: prof. Remigiusz Grochal

Magister sztuki, (2010)
Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku
Wydział Architektury i Wzornictwa

Tytuł pracy magisterskiej: *Świat dźwiękiem projektowany. Projekt koncepcji architektonicznej Domu Muzykoterapii dla dzieci autystycznych i z zaburzeniami rozwoju przy ul. Obrońców Westerplatte w Kołobrzegu.*
Promotor: dr hab. Beata Szymańska, prof. ASP

Informacje o zatrudnieniu w jednostkach naukowych/artystycznych

Od 2012 roku jestem zatrudniona na Wydziale Architektury i Wzornictwa
Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku:

od 2012 roku do 2017 roku jako asystent
od 2017 roku jako adiunkt.

W 2013 roku zostałam zatrudniona jako wykładowca
w Sopotkiej Szkole Wyższej na Wydziale Architektury.

PARTYTURA PRZESTRZENI

ZALEŻNOŚCI

MATERIA

EMOCJE

BRZMIENIE

OTWARTY PROCES

SPIS TREŚCI

WSTĘP	10
DYDAKTYKA I DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ UCZELNI ASP W GDAŃSKU	14
OPIS WSKAZANEGO DZIEŁA PROJEKTOWEGO – ARTYSTYCZNEGO	18
O projektach	18
Cele poznawcze i podstawowe	19
Otwarty proces	23
Brzmienie	23
Emocje	24
Materia	24
Zależności	24
TWÓRCZOŚĆ	28
Inna działalność edukacyjna i popularyzatorska	28
Działalność projektowa przed i po uzyskaniu stopnia doktora	30
POSŁOWIE	32

WSTĘP

„A vista...”. Termin ten definiowany jest w muzyce jako umiejętność wykonywania utworu muzycznego bez przygotowania, z uwzględnieniem wskazówek dotyczących artykulacji, dynamiki i charakteru, z wykorzystaniem najbardziej logicznych i odpowiednich sposobów aplikatury. Towarzyszył mi on od 1995 roku przez kolejnych osiem lat. Dla większości, jeden z najtrudniejszych części egzaminu muzycznego, dla mnie był chwilą, w której mogłam poczuć się po prostu niczym nieograniczona i choć trochę decyzyjna w kształtowaniu formy odgrywania utworu, uwzględniając eksperyment jako podstawę działania twórczego. Każdy popełniony przeze mnie dźwięk, owiany był chwilą wewnętrznego niepokoju, ale też poczuciem nie do końca rozumianej w owym czasie ekscytacji. Powracając do okresu dzieciństwa, był to jeden z najprzyjemniejszych etapów wieloletnich, choć niekiedy też żmudnych ćwiczeń na fortepianie. Dorastałam w rodzinie, w której aktywność i rozwój wrażliwości estetycznej przeplatały się na wielu płaszczyznach doświadczeń rozwojowych. Na przestrzeni czasu, wykształciło to we mnie nieustającą potrzebę eksperymentowania, doświadczania, aktywnego działania, przynoszącego rezultaty w kontekście rozwoju twórczej postawy, a obecnie również formy przekazu. Odkrywanie muzycznego obszaru sztuki zaowocowało różnorodnością wartościowych zdarzeń, spotkań, ale też intensywnych odczuć emocji, również niepewności. Chęć eksperymentowania nie pozwalała mi stanąć w miejscu. Czułam, że mam jeszcze przed sobą obszerną część twórczego życia.

Wówczas, równoległe rozwijając swoje plastyczne umiejętności, podjęłam jednoznaczną decyzję o kontynuowaniu swoich młodszych pasji na Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. W okresie studiów w 2008 roku miałam możliwość skorzystania z pobytu stypendialnego na niemieckiej uczelni Hochschule Mainz Lehrinheit Innenarchitektur w Mainz. Był to okres niezwykle pozytywnie wartościujący moją postawę jako studentki projektowania, a później projektantki. W 2009 roku otrzymałam Nagrodę Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Problemowe rozwinięcie pasjonującego mnie obszaru projektowania, rozpoczęło się na ostatnim roku studiów magisterskich. Rozwijając zagadnienie terapii poprzez dźwięk, dla dzieci autystycznych i stworzenia dla nich przestrzeni dydaktycznych, zakończyłam studia pracą magisterską o tytule *Świat dźwiękiem projektowany. Projekt koncepcji architektonicznej Domu Muzykoterapii dla dzieci autystycznych i z zaburzeniami rozwoju przy ul. Obrońców Westerplatte w Kołobrzegu*. Powyższy projekt zwieńczony został nominacją przez macierzystą uczelnię, do konkursu Najlepsze Dyplomy Projektowe Akademii Sztuk Pięknych 2010. Pracę magisterską wykonałam pod kierunkiem dr hab. Beaty Szymańskiej, prof. ASP. Okres ten był szeregiem doświadczeń z zakresu samodyscypliny i umiejętności tworzenia organizacji pracy, ale przede wszystkim umożliwił równoczesne formowanie indywidualnego języka projektowego. Następnie, trzyletnie pogłębianie wiedzy na Międzywydziałowych Środowiskowych Studiach Doktoranckich, było okresem interdyscyplinarnego spojrzenia na sztukę, wykorzystania go w

projektowaniu. Kończąc ten etap studiowania, pojawiła się propozycja objęcia stanowiska asystenta w II Pracowni Projektowania Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Profesor Remigiusz Grochał zaproponował mi wtedy współpracę, co było dla mnie znaczącą nobilitacją, możliwością wymiany myśli projektowych, ale przede wszystkim możliwością podpatrywania pracy profesora oraz starszych kolegów w dydaktyce. Niedaleko później, w 2013 roku uzyskałam stopień doktora w dziedzinie *sztuki plastyczne, w dyscyplinie sztuki projektowe*. Praca nad rozprawą doktorską wykonana pod kierunkiem prof. Remigiusza Grochała, wzbudziła we mnie otwartość na subiektywny przekaz myśli. Z uwagi na cechy osobowości, które jak sądzę ,charakteryzują mnie, nie przedstawiam siebie jako osoby, która zamyka określony etap twórczości postępowaniem habilitacyjnym. Jest to dla mnie próba kolejnego kroku w kierunku analizy swoich dokonań i wskazania ich potencjału. W odróżnieniu do przewodu doktorskiego pojawia się ta różnica, że dziś słowo pisane oparte jest na bagażu doświadczeń zawodowych w pracy dydaktycznej, w kontakcie z inwestorem prywatnym czy też publicznym, jak i w działaniach artystycznych ze społecznością, co jest dla mnie podstawą poszukiwań nowych twórczych zależności oraz spójności analiz projektów. Partytura projektowa to proces, którym określam serię projektów od 2013 roku, po uzyskaniu stopnia doktora. Obszar twórczy, w który się angażuję, wielogodzinne rozmowy z ludźmi, którzy biorą udział w tym procesie, daje mi poczucie samokrytyki i ciągłego niespełnienia, ale i

refleksję nad holistycznym czynnikiem przestrzeni miejsca tworzonego. W nurcie postępowania habilitacyjnego opisuję istotne idee, które mają odzwierciedlenie w działaniach projektowych, a które znacząco odnajduję w działalności dydaktycznej. Po uzyskaniu stopnia doktora, poszukiwałam i wskazywałam kontrapunkty w swojej twórczości. Obecnie, również sploty wszystkich projektów artystycznych, od momentu ukończenia dyplomu magisterskiego, traktuję jako całościowe dzieło w kontekście procesualnym.

DYDAKTYKA I DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ UCZELNI ASP W GDAŃSKU

Tworzenie wyobrażeń o projektowaniu, wynikających z obserwacji otaczającej rzeczywistości, nauka świadomego wykorzystywania doświadczeń osobistych, wzbudzanie zaufania do własnej podświadomości, rejestrowanie i analiza abstrakcyjnych skojarzeń wszelkiego pochodzenia, jest kanwą wypracowanej metody dydaktycznej. W dydaktyce uczulam przyszłych projektantów na to, iż w przestrzeni, którą kreują, najistotniejszy jest człowiek. To jemu sygnalizujemy pewne granice, zależności. Empatia twórcza to podstawa w projektowaniu przestrzeni architektonicznej i współistniejącej z nią przestrzeni percepcyjnej. Szeroka wyobraźnia, nabyta wiedza techniczna i projektowa oraz zdrowy rozsądek pozwala opanować pojawiające się niekiedy fałszywe kanony. Kiedy w latach 2012 – 2018, pracowałam jako asystentka w II Pracowni Projektowania Architektury Wnętrz, profesor Remigiusz Grochał umożliwił mi, w znacznym stopniu, podejmowanie samodzielnych decyzji w tworzeniu problematyki tematów projektowych. Mój wkład w treść zadań i ich przeprowadzenie, wydawała mi się na tyle znacząca, że dawało mi to już wtedy, po części, poczucie samodzielności i ponoszenia odpowiedzialności za decyzje, które są weryfikowane w środowisku akademickim. W roku 2017 otrzymałam stanowisko adiunkta, a od roku akademickiego 2018/2019 Rada Wydziału powierzyła mi samodzielne prowadzenie jednej z czterech pracowni dyplomowych, na studiach I stopnia, z możliwością budowania jej autorskiego programu. Ostatnie pięć lat od uzyskania stopnia doktora, było dla mnie czasem

przełomowym. Niewątpliwie najważniejszym momentem, były narodziny córki w rok po obronie rozprawy doktorskiej, a zaledwie parę miesięcy temu syna. Zaistniała sytuacja rodzinna nie ograniczyła mi jednak możliwości funkcjonowania w obszarze sztuki projektowej oraz w moim przekonaniu, nie wpłynęła na pomniejszenie jakości mojej działalności zawodowej. Przykładem może być fakt, iż świadomie nie korzystałam z pełnych urlopów macierzyńskich. Po urodzeniu drugiego dziecka, do pracy zawodowej na Akademii wróciłam już po 4 miesiącach, prowadząc w tym czasie samodzielnie sześć licencjackich prac dyplomowych, a projekty pozauczelnianie związane z projektowaniem, dla prywatnych i publicznych inwestorów, realizowałam czynnie przy „współpracy” z najmłodszym w rodzinie, co jest przyjemnym i niezwykle motywującym rozdziałem mojej działalności zawodowej i twórczej. Po uzyskaniu stopnia doktora, miałam sposobność recenzowania 20 prac dyplomowych, wykonanych na Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku w tym 9 prac licencjackich oraz 11 recenzji prac magisterskich wykonanych na kierunku Architektura Wnętrz, Wzornictwo oraz Architektura w Krajobrazie Kulturowym. Zawsze, kiedy przypada mi w udziale rola recenzenta, mam świadomość wyjątkowości sytuacji dla dyplomanta, wagi jego wysiłku oraz włożonej pracy. Z chęcią podejmuję się wykonania recenzji z poczuciem, że mogę wspomóc studenta w tak ważnym momencie, jakim jest obrona pracy dyplomowej. Recenzje prac dyplomowych, czy rozmowy ze studentami, mają wyjątkową wartość. Mogę obserwować różne osobowości przyszłych artystów, różne wizje przestrzeni, w której

jak rozumiem, chcieliby rozwijać się. Pod kierunkiem profesora Remigiusza Grochala, współtworzyłam program ideowy i projektowy pracowni. Zrealizowanych zostało 29 magisterskich prac dyplomowych oraz 31 licencjackich prac dyplomowych. Mój merytoryczny wkład w przeprowadzeniu wyżej wymienionych projektów uznaję za istotny. Profesor Remigiusz Grochal niewątpliwie stworzył mi perspektywę na rozwój dydaktyczny, dzięki nieocenionemu wsparciu swoim bogatym doświadczeniem, zarówno w zakresie naukowym, jak i zwyczajnie, w chwilach twórczych kryzysów. Osiągnięcia studentów jak i dyplomantów II Pracowni Projektowania Architektury Wnętrz dają mi poczucie trafności miejsca i czasu, w którym się znalazłam, ale też bodziec do odkrywania i wartościowania nieznanych wcześniej sytuacji przestrzennych. Otrzymywane przez nich nagrody oraz liczne wyróżnienia w konkursach międzynarodowych, zawarte w złożonym dokumencie o nazwie „III Praca projektowa oraz dydaktyka i inna działalność naukowo – badawcza”, sprawiają, że stale nabieram dystansu do swojej pracy i jednocześnie po prostu, cieszę się ich sukcesami. Program nauczania prowadzę w taki sposób, aby dawał możliwość autorskiego poszukiwania języka projektowego. Na tym etapie cenię formę zapisu projektowego, wynikającego z gestu ręki oraz makietowanie w skali odpowiadającej możliwościom jej bezpośredniej modyfikacji, bowiem tradycyjne narzędzia znakomicie przekazują i obrazują dyspozycje umysłu, nadając wizji charakter autorski i spontaniczny. Przeplatanie ze sobą wielu technik przekazu i prezentacji, stwarza pole rozwijania umiejętności kreacji

i autorskiego języka projektowego oraz odnajdywania emocji w przestrzeni projektowanego podmiotu. Uczulam studentów na obserwację detali we wnętrzu, a w dalszym etapie szczególnie zwracam uwagę na ich prawidłowy i czytelny zapis projektowy.

Prócz działalności dydaktycznej, angażuję się w zadania odpowiadające zatrudnieniu na wyższej uczelni oraz w inne wspierające funkcjonowanie uczelni i szerokiego środowiska akademickiego. Od 2012 roku do 2014 roku, byłam merytorycznym opiekunem studentów z zagranicznych uczelni, w ramach naukowego programu Erasmus. Znajomość języków obcych i kontakt ze studentami z innych krajów, z uczelni o różnych programach dydaktycznych, umożliwiał prowadzenie zajęć w j.angielskim, a niekiedy przewartościowanie i modyfikację założeń programowych. W latach 2013 - 2014 pełniłam funkcję sekretarza pomocniczego Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej ds. Kierunku Architektura Wnętrz, a od 2015 roku do dnia dzisiejszego jestem członkiem Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej, z funkcją egzaminatora praktycznego egzaminu specjalistycznego studiów I stopnia. W 2017 roku byłam również koordynatorem Dni Sztuki, Designu i Kultury oraz dni Otwartych ASP, na kierunku Architektura Wnętrz. Od 2016 roku pełnię funkcje wspomagające Dziekana Wydziału Architektury Wnętrz i Wzornictwa, w sprawach parametryzacji wydziału.

* Ważne dla mnie osiągnięcia projektowe, naukowe oraz dydaktyczne związane z pracą na Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku zostały szerzej przedstawione w dokumentacji składającej się z części „III DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO – BADAWCZA, PRACA PROJEKTOWA ORAZ DYDAKTYCZNA.”

OPIS WSKAZANEGO DZIEŁA PROJEKTOWEGO – ARTYSTYCZNEGO.

Osiągnięciem projektowym, przedstawionym przeze mnie dla potrzeb przewodu habilitacyjnego¹ jest seria realizacji warsztatowych i projektów z nich wynikających z upublicznieniem dzieła plastycznego, którego materiał składowy został zrealizowany według autorskiego programu warsztatowego. Zgodnie z wymogami, do wniosku dołączam oświadczenia współautorów niniejszych realizacji.

*Szczegółowy opis obu realizacji wraz z dokumentacją znajduje się w złożonym dokumencie o nazwie „II DOKUMENTACJA DZIEŁA”.

O projektach. Ideą zrealizowanych projektów jest wypuklenie zagadnień projektowych, związanych z doświadczaniem przestrzeni architektonicznej, bazujących na subiektywnej i emocjonalnej percepcji przestrzeni najbliższej oraz wspomaganie poszukiwania nowych sposobów interpretacji przestrzeni uwzględniając wyżej wymienione cechy. Proponowane idee zawarte w treści projektów to zakres działań i poprowadzenie procesu w taki sposób, aby jej główni użytkownicy mieli świadomość, że współuczestniczą w budowaniu swojego otoczenia. Podstawowym jednak założeniem jest otwarty proces poszukiwań

---

¹ zgodnie z artykułem 16 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku O stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jednolity, Dz. U. z 2003, Nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami).

i wskazanie zależności, które odnajdują się zarówno w mojej pracy naukowo – badawczej jak również w działalności dydaktycznej i projektowej.

Cele poznawcze

- poszerzanie procesów poznawczych o nowe doświadczenia w sposobach odczuwania architektury i myślenia o strukturach wspierających relacje przestrzenne
- wzbudzenie zainteresowania wielowymiarowością przestrzeni architektonicznej
- promowanie wśród młodych projektantów, świadomej aktywizacji w przestrzeń architektoniczną i uwrażliwienie na złożoność jej odbioru przez użytkowników oraz odkrywanie zjawisk w niej zachodzących
- poszerzanie wiedzy w zakresie percepcji oraz umiejętności ustalania wspólnego celu twórczego
- integracja różnych grup społecznych w celu wymiany doświadczeń i spostrzeżeń, w kontekście umiejętności opisywania najbliższej przestrzeni

Cele podstawowe

- wzmacnianie i promocja wizerunku Wydziału Architektury Wnętrz i Wzornictwa Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku w międzynarodowym środowisku artystyczno-projektowym;
- popularyzacja nauki poprzez współpracę z instytucjami, organizacjami pozarządowymi podejmującymi problemy w obrębie sztuki w kraju i za granicą.

Zdarzenia, które rozwijają osobiste pojmowanie sztuki architektonicznej oraz postawę twórczą, a także umożliwiają mi przekaz określonych idei osobom, z którymi pracuję, w tym przyszłym projektantom, to praca w kontakcie ze społecznością oraz inicjowanie takich projektów, które w znacznym stopniu są działaniem zespołowym i partycypacyjnym. Mam tu na uwadze użytkowników badanego obszaru jak i przedstawicieli różnych dziedzin artystycznych. Jestem świadoma tego, iż w dzisiejszych czasach pojęcie partycypacja jest już na tyle wielokierunkowe, że w niektórych przypadkach zastanawiające jest, czy rzeczywiście jego znaczenie znajduje odzwierciedlenie w projektach, którym przyświeca ta idea. Nie mniej jednak jest to proces wartościowy w kształtowaniu realnego obrazu rzeczywistości architektonicznej i edukacji osób w niej uczestniczących. Przedstawione w niniejszym opracowaniu materiały to rezultat prac zespołowych. Udział twórczy w projekcie *Flaneur. Searching for mental image* oceniam na 80 % zaś w projekcie *Partycypatywny autorski program warsztatowy zrealizowany przy współpracy z osobami niewidomymi i słabowidzącymi będący merytoryczną podstawą do realizacji akustycznej, interaktywnej mapy online - MIASTOFON* to 100%. Realizacja projektu *Flaneur. Searching for mental image* została wykonana w ramach współpracy z międzynarodową pozarządową organizacją Meeting of Design Students. Hasło przewodnie spotkania określone było pojęciem „REACTION”. Wtedy już jako czynna projektantka oraz dydaktyk, zostałam opiekunem studentów wyższych uczelni projektowych z całego świata. Po

przedstawieniu założeń i celów poznawczych jakie miałoby postawić sobie moi podopieczni, została utworzona piętnastoosobowa, międzynarodowa grupa młodych projektantów, która zainteresowana była uczestnictwem w niniejszym projekcie, a z którą w rezultacie obcowałam i pracowałam przez określony okres czasu w stolicy Portugalii. Celem było wprowadzenie studentów w pewien proces poszukiwań, następnie obserwacji, działania i tworzenia, a w finalnym efekcie ukierunkowania na sposób realizacji powyższego tematu projektu. Przedstawione opracowanie mimo, iż zostało zrealizowane trzy miesiące przed uzyskaniem stopnia doktora, nie było merytorycznie opisane w rozprawie doktorskiej, a stanowiło wzmiankę jako progres projektowy. Jego rozwinięcie nastąpiło po uzyskaniu stopnia doktora i stanowiło zapoczątkowanie otwartego procesu w kontekście zagadnień jakie przedstawiam w opracowaniu własnej twórczości, dalszych realizacji. Drugi z projektów i jego realizację, który opisuję dla potrzeb przewodu habilitacyjnego to *autorski program warsztatowy zrealizowany przy współpracy z osobami niewidomymi i słabowidzącymi będący merytoryczną podstawą do realizacji akustycznej, interaktywnej mapy online - MIASTOFON wykonanej przez Laboratorium Miejskie Gruby Punkt z Gdańska*. Realizacja miała miejsce w 2014 roku. Do projektu zostałam zaproszona jako ekspert w celu merytorycznego wsparcia przy tworzeniu programu spotkań warsztatu. Koncepcja ideowa tematyki całego projektu zainicjowana była przez organizację non-profit *Gruby Punkt*, która w korelacji z Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia 2 w

Gdańsku miała oto stworzyć projekt badawczo-artystyczny w postaci dźwiękowo – psychogeograficznej mapy online, która dotyczyła jednej z najstarszych dzielnic Gdańska - Nowy Port . Realizacja miała miejsce przy współpracy z osobami niewidomymi i słabowidzącymi z Towarzystwa Pomocy Głuchoniewidomym przy ul. Bażyńskiego 32 w Gdańsku. Projekt *Miastofon* to spotkanie integrujące osoby niewidome z osobami pełnosprawnymi dzięki wykorzystaniu zmysłu słuchu. Uczestnicy projektu zostali badaczami żywego organizmu miasta, biorąc udział we wspólnym i aktywnym słuchaniu miasta. Skupiając się na percepcji metropolii poprzez wyodrębniony zmysł słuchu, tworzyli subiektywny, dźwiękowy pejzaż odwiedzanych przestrzeni. Moją intencją, w obydwu przedstawionych dziełach, było stworzenie warunków nowego, aktywnego odkrywania architektonicznego krajobrazu, zarówno dotyczącego wnętrza, jak i przestrzeni miejskiej. Relacje, które świadczą o złożoności tych projektów to odkodowanie mentalnej mapy określonej przestrzeni, w różny sposób wykorzystując historie osób w niej uczestniczących. W nawiązaniu do partytury i jej budowy realizacje moich projektów mają charakter segmentowy. Wyznaczają pewien porządek konkretyzacji, zarówno wertykalnie, to co brzmi jednocześnie (zależności, materia, emocje, brzmienie, otwarty proces), jak i w kolejnych odcinkach czasu - horyzontalnie (miejsce, kontekst, człowiek). Tworząc różne obrazy całościem innego przedmiotu posługiwałam się, w przypadku *Flaneur(...)* – obrazem widzialnym, zmodyfikowanym w celu uwypuklenia architektonicznych ujęć, a w przypadku autorskiego

programu, dla projektu *Miastofon* – obrazem dźwiękowym, w celu podkreślenia haptycznej sfery i zmysłowej warstwy architektury. W obu jednak przypadkach projekty dotyczyły poszukiwania sposobu obrazowania przestrzeni. Fundamenty ich realizacji powstały w oparciu o wypowiedzi mieszkańców, przechodniów i osób czynnie uczestniczących w działaniu projektowym, co osobiście uważam za cenny materiał, zarówno w poszerzaniu idei twórczych jak i krytycznego na nie spojrzenia.

Otwarty proces. Działalność naukowo artystyczną traktuję jako podział utworu na części i uporządkowanie biegu tych części. Daleka jestem od tworzenia pełnego scenariusza tylko do jego wykonania i zamknięcia. Scenariusz twórczy rozwijam w intencji na dalsze wykorzystanie efektów i zdobytych doświadczeń.

Brzmienie. Założenia obu realizacji oparłam o wspólny mianownik cech architektury. Charakterystyczną cechą przedstawionych projektów, tych jak i innych, obecnych w mojej twórczości, jest angażowanie użytkowników przestrzeni do dialogu z doświadczalnymi strefami przestrzennymi. To oni komponują brzmienie emocjonalne, jakie powstaje w kontakcie z architekturą. Z jednej strony jawi się obraz znanych już, przeżytych emocjonalnie przestrzeni architektonicznych. Natomiast z drugiej strony te miejsca, które na pozór wydają się być czymś niezmiennym, stałym, w rzeczywistości są polem do wrażliwego odkrywania ich cech przestrzennych. Autorski program warsztatowy,

który stworzyłam opierał się merytorycznie na analizach przeszłych zdarzeń artystyczno-naukowych, zrealizowanych w okresie od ostatniego roku studiów magisterskich do czasu uzyskania doktoratu i później oraz zakładał tworzenie banku brzmienia znaczeń, dźwięków i emocji.

Emocje. Uczucia to stany umysłu szczególnie aktywne, dynamiczne i autentyczne. Język subiektywnych emocji jest wartością moich projektów, które w dalszym ciągu są twórczą skarbnicą w momencie powrotu do ich zawartości.

Materia. Haptyczne dostrzeganie płaszczyzn w przypadku projektu *Miastofon* było konieczne dla określenia otaczającej rzeczywistości architektonicznej i świadomości orientacji w przestrzeni, w której się znajdują uczestnicy. Pierwszy segment warsztatu obejmował jej charakterystykę i doświadczenia haptyczne.

Zależności. Eksplorując przestrzeń architektury nasza pamięć odgrywa niezwykle rolę w tworzeniu wyobrażeniowej mapy, zbioru pewnych zjawisk i ich organizacji w przestrzeni, której swoje badania poświęcał Kevin Lynch. Sensualne doświadczenie przestrzeni i zapamiętane fragmentaryczne obrazy, służą do określania środowiska architektonicznego jako akceptowalnego lub nie. W przypadku projektu *Flaneur* (...) jak i procesu badawczego związanego z projektem *Miastofon* można było zaakcentować i przeanalizować różne poziomy struktury architektonicznej. Wprowadzając nową wartość w pierwszym projekcie, posłużyłam się doświadczeniem oraz zdobytą w poprzednich projektach

badawczych wiedzą, o tym jak ujęcia przestrzeni postrzegają osoby ociemniałe, przy określonych schorzeniach układu wzrokowego. Tym samym wiedza ta stała się inspiracją do dalszych działań. Jedną część pola widzialnego oparta była na obecności obiektów jako bodźców wspomagających orientację w przestrzeni, natomiast ciemna plama stała się warstwą do wyobrażenia. Skonfrontowałam odmienne możliwości pola widzenia z warstwą wrażeń i opisową konkretnej przestrzeni. W tym wypadku, najbardziej znanego turystycznie miejsca - dzielnicy Graca w Lizbonie, z przyległą do niego strukturą funkcjonalno-przestrzenną. Wybrane sytuacje przestrzenne i dotyczące ich opowiedziane historie, zebrane materiały, związane z ruchem pieszego na danym obszarze w kolejnych godzinach, dniach, stworzyły kontrapunkty miejsc styku będące wynikiem analitycznej formy projektowej. Proces umożliwił wskazanie punktów postoju w przestrzeni, z uwzględnieniem najczęściej podziwianego widoku przez przechodniów. Kontrapunktami w tym przypadku były obrazy architektury, wyłonione z obszaru wskazanego, a które powoli uchodzą w zapomnienie i tym samym ulegają degradacji. Wynikiem finalnym były usytuowane w przestrzeni płaszczyzny o lustrzanej warstwie, w których można było zaobserwować inne fragmenty tej samej przestrzeni. Po zrealizowaniu projektu można było zauważyć, iż zintensyfikowało to odbiór wrażeń przechodniów na wyżej wspomniane obszary przestrzeni i doznawanie przez nich estetycznych wartości. Powstałe obrazy stworzyły możliwość poszerzenia świadomości o istnieniu miejsc pomijanych wcześniej, bardziej wnikliwej

obserwacji przestrzeni, szczególnie tej, na której się stanowczo nie skupiamy, a istniejącej na mentalnej mapie obszaru doświadczanego.

Z kolei przeprowadzone warsztaty z liczną grupą osób niewidomych i niedowidzących w 2014 roku na cele projektu artystyczno – badawczego *Miastofon*, dotyczyły ściśle obszaru osvajania się człowieka z nieznaną przestrzenią, zmianą oczekiwań wobec miejsca, a także nazewnictwem doświadczeń. Było to niezwykle pouczające dla mnie spotkanie. Z uwagi na fakt, iż wcześniej realizowałam projekty z osobami niewidomymi, również eksplorując miasto pod ich nieocenionym, świetnie wypracowanym przewodnictwem, każde kolejne spotkania są dla mnie skarbnicą nauki aktywnego słuchania przestrzeni architektonicznej. Aby uchwycić warstwę dźwiękową dzielnicy Nowy Port, drogi i ścieżki eksploracji przestrzeni nie były z góry narzucone. Kontekst dźwiękowy i dalej opisowy, jakim posługiwali się uczestnicy, prowadził do spontanicznego wyboru akceptowalnej dla nich przestrzeni. Warsztat podzielony był naprzemiennie na pracę wewnątrz obiektu Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia 2 i na zewnątrz, bezpośrednio w przestrzeni miejskiej, w kontakcie z akustycznymi właściwościami obiektów architektonicznych dzielnicy Nowy Port w Gdańsku. Podczas aktywności wewnątrz pracowni, uczestnicy konfrontowali opisy pamięci emocji z nagrany dźwiękiem. Realizowane były również zapisy map mentalnych. Tworzona była wypukła mapa miejsc zapamiętanych i graficzne odzwierciedlanie emocji z nimi związanych. Spotkania opierały się o rozwinięcia haseł takich jak rytm, brzmienie, tempo, artykulacja, czyli

pojęcia bliskie mojemu doświadczeniu. We współpracy z Agatą Ruchlewicz – Dzianach, inicjatorką i autorką finalnego projektu o wyżej wymienionej nazwie oraz muzykiem pochodzącym z Włoch, występującym pod artystycznym pseudonimem Niet-Fn, dokumentującym dźwiękową sferę warsztatu, wydobyliśmy obszerną bazę dźwięków bezpośrednich, tła, jak i opisów wrażeń mieszkańców oraz osób uczestniczących w warsztacie. Została ona później osadzona na mapie on-line, gdzie dryfując kursorem, można wsłuchać się w pojawiające się i znikające, niewidzialne i nienamagalne byty pamięci, skojarzeń i dźwięku. Baza tych materiałów pomocna była w formułowaniu pryncypiów architektury najbliższego otoczenia. Program warsztatu oraz istotne, wartościowe jego dokumentacje posłużyły do stworzenia akustycznej mapy online, autorstwa miejskiego laboratorium Gruby Punkt z Gdańska. Zaistniały projekt zauważony był i zaistniał na wielu międzynarodowych wystawach i festiwalach - Post Screen Festival - Międzynarodowy Festiwal Sztuki Nowych Mediów i Cyberkultur w Lizbonie oraz na Międzynarodowym Festiwalu Kreatywności, Innowacyjności i Kultury Cyfrowej SPACE ENTER na Teneryfie . Publikowany był również w czasopiśmie *Journal Sonic Studies*, w artykule Isobel Anderson - *Soundmapping Beyond The Grid: alternative cartographies of sound*. Akustyczną mapę powstałą na bazie programu warsztatowego, z moim merytorycznym i praktycznym udziałem, można odsłuchać pod adresem: <http://www.subjectivemap.com/miastofon/>

TWÓRCZOŚĆ

Inna działalność edukacyjna i popularyzatorska. Angażowanie studentów do wspólnego działania, z zewnętrznymi ośrodkami sztuki oraz ich przedstawicielami, jest metodą rozbudzenia wśród studentów chęci do pracy zespołowej. Dzisiaj w dobie komputeryzacji i anonimowości projektowej wydaje się to być coraz bardziej niszową metodą twórczego rozwiązywania problemów projektowych. W roku akademickim 2013/2014, zwieńczeniem współpracy ASP w Gdańsku i Stowarzyszeniem Kreatywnej Edukacji z Młodzieżą były, zrealizowane ze studentami architektury wnętrz, warsztaty współfinansowane ze środków programu „ Młodzież w działaniu”. Powstałe projekty zaistniały w formie prototypów form przestrzennych w skali 1:1 i zostały wprowadzone w rzeczywistą przestrzeń. W latach 2016/2017 w II Pracowni Projektowania Architektury Wnętrz nawiązaliśmy z profesorem Remigiuszem Grochalem współpracę z mgr Anetą Szyłak – kuratorką i krytyczką sztuki, jednocześnie pełnomocniczką ds. powstania Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Gdańsku. Współpraca dotyczyła wykonania przez naszych studentów propozycji przebudowy dawnej siedziby sztuki *Wyspa* w Gdańsku pod hasłem WSPÓLNA SPRAWA. Miała powstać koncepcja programowa, przestrzenna i funkcjonalna tymczasowej, eksperymentalnej siedziby Muzeum Sztuki Nowoczesnej oddziału Muzeum Narodowego w Gdańsku w budynku 145B na terenach postoczniowych . Współpraca ta zaowocowała wykonaniem przez studentów propozycji projektowych dla tej przestrzeni. Jedną z tych

propozycji została zwieńczona wyróżnieniem w Konkursie Smaki Świata, a druga została rozwinięta jako magisterski projekt dyplomowy zaprezentowany z wyróżniającym się materiałem projektowym. W 2017 roku koordynowałam na kierunku Architektura Wnętrz ASP w Gdańsku wizytę naukową dr Yasemin Afacan z Bilkent University w Turcji. Spotkanie było między innymi okazją, do współprowadzenia zajęć projektowych ze studentami, według wypracowanego programu. Przed jak i po uzyskaniu stopnia doktora, uczestniczyłam w licznych konkursach na projekty realizowane przy udziale lokalnej społeczności, bądź ośrodków skupiających określone grupy społeczne . Od 2014 współpracuję z laboratorium miejskim Gruby Punkt, z którym realizujemy projekty dotyczące styku percepcji z miejskim krajobrazem miejsc najbliższych człowiekowi . Partytura mojej twórczości jest zapisana w formie segmentów, według określenia Stockhausena – „ *formą momentową, która w realizacji nie ma początku, końca ani architektoniki napięć; ciągłość jest jedynie faktem fizycznym, zasadą percepcji jest natomiast swoboda włączania się i wyłączenia w kontinuum.*”² Obserwuję, iż język sztuk muzycznych, z którym zetknęłam się w dzieciństwie, staje się być nieodłącznym motywem moich działań projektowych. Parafrazuję ten język w kontekście przestrzeni badanej. Inicjowane projekty związane są z dźwiękiem, fonosferą miejsc zastanych.

---

² M. Wasilewska-Chmura, *Przestrzeń intermedialna literatury i muzyki: muzyka jako model i tworzywo w szwedzkiej poezji późnego modernizmu i neoawangardy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, str. 333

W 2017 roku brałam udział w konkursie na projekt przeprowadzenia warsztatu w ramach konferencji Invisible Places, w Portugalii. *Tone memory* to projekt, który opiera się na pejzażu dźwiękowym wyspy Sao Miguel, przechowywanym w pamięci mieszkańców. W 2017 roku powstał natomiast zarys projektu *Eufonia Miejsca*, zgłoszonego na rezydencję Laboratorium Sztuki Społecznej w Lublinie. Projekt zaistniał jako jeden z trzech wyróżnionych w trybie konkursowym. W 2016 roku zrealizowałam, w ramach cywilnoprawnej umowy z przedstawicielami Spółdzielni Mieszkaniowej – Żabianka w Gdańsku, projekt na propozycję alternatywnego wykorzystania przestrzeni terenu objętego przyszłym planem zagospodarowania dzielnicy Żabianka. Na bazie zorganizowanych przeze mnie aktywnych debat społecznych pod hasłem *Plan B* – partycypacja w działaniu powstał zbiór aktywności, funkcji, rozwiązań, które miały zostać zdyskontowane w dialogu między mieszkańcami, a władzami miasta Gdańsk. W 2018 roku zaistniała propozycja projektowa „*What Do I Feel?*” na instalację architektoniczną, będącą interwencją przestrzenną przed pawilonami hiszpańskim, belgijskim i holenderskim, podczas oficjalnego dnia otwarcia Biennale Architektury, 26 maja 2018 r.

Działalność projektowa przed i po uzyskaniu stopnia doktora .

Istotą zawodu architekta wnętrz oraz dydaktyka w tej dziedzinie jest budowanie ogólnego poglądu o architekturze i przekazywanie wartości z niej wynikających, również przez bezpośrednie jego praktykowanie. Dlatego po ukończeniu studiów magisterskich rozpoczęłam intensywną

pracę jako niezależny projektant, nawiązując również współpracę z pracownią architektoniczną IN-Aleksander Konarski w Gdańsku. Zrealizowałam w tym czasie 37 projektów wnętrz w tym 17 po uzyskaniu stopnia doktora. Są to realizacje architektury wnętrz włącznie z elementami wyposażenia, zbiorem autorskich projektów mebli oraz detali we wnętrzu. Łącznie w zbiorze własnych realizacji wykonałam 115 projektów mebli indywidualnych. 110 projektów zostało zrealizowanych, 5 zaistniało jako projekty w formie dokumentacji techniczno – projektowej. Architektura jest miejscem czasu i próby, jest pewnym polem do budowania ścieżki komunikacji od autora poprzez dzieło do odbiorcy. To droga pełna niejasności, rozwidleń nadających wnętrzu dodatkowych znaczeń, szczególnie dynamicznych, gdy jest rozpatrywana za sprawą współuczestniczenia w jego procesie. Jako czynna architektka wnętrz, nie rozdzielam doświadczeń zdobytych w pracach naukowo – badawczych z działalnością projektową dla potencjalnego inwestora. Mimo iż każdy projekt traktuję jak wyzwanie, staram się korzystać również z poprzednich doświadczeń w sposób krytyczny i nadawać nową wartość, poszukując zależności między formą, materia, strukturą. Specjalizuję się głównie w realizacji projektów wnętrz prywatnych.

*Ważne dla mnie osiągnięcia projektowe zostały szerzej przedstawione w dokumentacji składającej się z części „III DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO – BADAWCZA, PRACA PROJEKTOWA ORAZ DYDAKTYCZNA”.

POSŁOWIE

Działalność twórcza zdominowana jest z jednej strony projektowaniem dla prywatnego inwestora, a z drugiej na bieżąco rozwijam ją w kierunku poszukiwań złożoności przestrzennych, związanych z percepcyjnym ich odczuwaniem. Mimo wyżej wymienionej podzielności, staram się upatrywać w tych obu organizmach zbieżności, a one stają się kanwą mojej pracy dydaktycznej. Cytując słowa znanego reżysera Woody'ego Allena „jeśli chcesz rozśmieszyć Boga, opowiedz mu o swoich planach na przyszłość” nasuwa się refleksja, że obszar sztuki jest ciągłym sprawdzianem z tego jak się zareaguje na to co się przytrafia. Splot zdarzeń życiowych, spotkań, pasji i doświadczeń jest dla mnie bramą do dogłębnego czerpania z nieznanego, dzielenia się i umacniania działań pozwalających na świadomy wybór przez kandydatów kierunków studiów dostępnych na naszym Wydziale, jak również rozbudzania w przyszłych projektantach, poszukiwania sposobu na osiągnięcie zdolności wyboru świadomej drogi twórczej.

Anna Wejkowska - Lipska

I

SUMMARY OF PROFESSIONAL ACCOMPLISHMENTS

Anna Wejkowska-Lipska Ph.D.

ACADEMY OF FINE ARTS IN GDAŃSK
FACULTY OF ARCHITECTURE AND DESIGN
Gdańsk 2018

Title of design achievement for the needs of the habilitation procedure*

Score of space

Implementation set

- Flaneur. Searching for mental image; Lisbon, 2013
- Participatory workshop programme carried out in cooperation with blind and partially sighted people, which is a substantive basis for the implementation of an acoustic, interactive online map - MIASTOFON made by the city laboratory Gruby Punkt; Gdańsk, 2014

*in accordance with Article 16 of the Act of 14 March 2003 on scientific degrees and academic title and degrees and title in the field of art (consolidated text, Journal of Laws of 2003, No. 65, item 595, as amended)

Anna Wejkowska – Lipska Ph.D.
Academy of Fine Arts in Gdańsk

Diplomas, degrees,

Doctor of Design Arts, (2013)
Academy of Fine Arts in Gdańsk,
Faculty of Architecture and Design

Doctoral thesis title: *NON - VISUAL. INVISUALLY. Architectural space of the imperfect creative act of the designer and the recipient. Celebration of experiences and emotions in the context of science and arts.*

Thesis supervisor: Prof. Remigiusz Grochal

Master of Arts (2010)
Academy of Fine Arts in Gdańsk,
Faculty of Architecture and Design

Master of Arts Thesis title: *The world of sound designed. Design of the architectural concept of the House of Music Therapy for autistic children and children with developmental disorders at Obrońców Westerplatte Street in Kołobrzeg.*

Thesis supervisor: Dr Beata Szymańska, Prof. of ASP

Information on employment in scientific/artistic units

Since 2012 I have been employed at the Faculty of Architecture and Design at the Academy of Fine Arts in Gdańsk:

from 2012 to 2017 as an assistant
from 2017 as an assistant professor

In 2013 I was employed as a lecturer at the Sopot School of Higher Education at the Faculty of Architecture.

SCORE OF SPACE

DEPENDENCIES

MATTER

EMOTIONS

SOUND

OPEN PROCESS

CONTENTS

INTRODUCTION	40
DIDACTICS AND ACTIVITIES FOR THE ASP UNIVERSITY IN GDAŃS	44
DESCRIPTION OF THE INDICATED PROJECT WORK - ARTISTIC WORK	48
About projects	48
Cognitive and primary objectives	49
Open process	53
Sound	53
Emotions	54
Matter	54
Dependencies	54
WORKS	58
Other educational and popularisation activities	58
Design activities before and after obtaining a doctorate	60
AFTERWORD	62

INTRODUCTION

“A vista...”. This term is defined in music as the ability to perform a piece of music without preparation, taking into account indications of articulation, dynamics and character, using the most logical and appropriate application methods. It accompanied me since 1995 for the next eight years. For most people, one of the most difficult parts of the music exam, for me was a moment when I could feel as if I was simply unlimited and at least a little decisive in shaping the form of playing a work, including experiment as a basis for creative activity. Every sound I made was wrapped in a moment of inner anxiety, but also a sense of excitement not fully understood at that time. Coming back to childhood, it was one of the most enjoyable stages of many years', though sometimes tedious exercises on the piano. I grew up in a family where activity and development of aesthetic sensitivity were intertwined on many levels of developmental experience. Over the course of time, this developed in me a constant need for experimentation, experience, active action, bringing results in the context of the development of a creative attitude, and now also a form of communication. Discovering the musical area of art resulted in a variety of valuable events, meetings, but also intense feelings of emotion and uncertainty. The willingness to experiment did not allow me to stand still. I felt that I still had a large part of my creative life ahead of me.

At that time, while developing my artistic skills, I made a clear decision to continue my youthful passions at the Academy of Fine Arts in Gdańsk. During my studies in 2008 I had the opportunity to take advantage of a scholarship at the German Hochschule Mainz Lehnreicht Innenarchitektur in Mainz. It was a period that valued my attitude as a student of design, and later as a designer. In 2009 I received the Award of the Minister of Culture and National Heritage. The problematic development of my passionate area of design began in the last year of my MA studies. Developing the issue of sound therapy for autistic children and creating didactic spaces for them, I completed my Master's thesis entitled *The Sound-Designed World. Design of architectural concept for the House of Music Therapy for autistic children and children with developmental disorders at Obrońców Westerplatte Street in Kołobrzeg*. The above project was crowned with a nomination for the competition Best Design Diplomas of the Academy of Fine Arts 2010. My master's thesis was done under the direction of Beata Szymańska, PhD, Prof. of ASP. This period was a series of experiences in the field of self-discipline and the ability to create work organization, but most of all it enabled the simultaneous formation of an individual design language. Then, the three-year deepening of the knowledge of Interdepartmental Environmental Doctoral Studies was a period of interdisciplinary look at art, its use in designing. At the end of this stage of study, a proposal was made to take up the position of assistant in the 2nd Interior Design Studio of the Academy of Fine Arts in Gdańsk.

Professor Remigiusz Grochal offered me cooperation, which was a significant ennoblement for me, an opportunity to exchange design ideas, but above all the possibility to watch the work of Professor and older colleagues in didactics. Not long after that, in 2013, I obtained a doctorate in the field of fine arts, in the field of design art. The work on my doctoral dissertation under the direction of Prof. Remigiusz Grochal aroused in me an openness to the subjective message of thought. Due to the personality traits that I think characterize me, I do not present myself as a person who closes a certain stage of creativity with a habilitation procedure. For me, this is an attempt to take another step towards analysing my achievements and indicating their potential. Unlike the doctoral dissertation, the difference is that today the written word is based on the baggage of professional experience in didactic work, in contact with a private or public investor, as well as in artistic activities with the community, which for me is the basis for searching for new creative dependencies and the consistency of project analyses. Project score is a process by which I define a series of projects since 2013, after obtaining a doctorate. The creative area in which I get involved, long hours of conversations with people who take part in this process, gives me a sense of self-criticism and continuous lack of fulfillment, but also a reflection on the holistic factor of the space being created. In the current of habilitation procedure I describe important ideas which are reflected in design activities, and which I find significantly in didactic activity. After obtaining a doctorate, I searched for and

pointed out counterpoints in my work. Nowadays, also the intertwining of all artistic projects, since graduating from the Master's degree, I treat as a complete work in a process context.

DIDACTICS AND ACTIVITIES FOR THE ASP UNIVERSITY IN GDAŃSK

Creating ideas about design, resulting from observation of the surrounding reality, learning how to use personal experiences consciously, inspiring trust in one's own subconscious, registering and analysing abstract associations of all origins, is the basis of the developed didactic method. In didactics I sensitize future designers to the fact that in the space they create, the most important is man. It is to him that we signal certain boundaries, dependencies. Creative empathy is the basis for designing architectural space and the perceptual space that coexists with it. Wide imagination, acquired technical and design knowledge and common sense allows us to master false canons that sometimes appear. When I worked as an assistant in the 2nd Interior Design Studio from 2012 to 2018, Professor Remigiusz Grochal made it possible for me, to a large extent, to make independent decisions in the creation of design topics. My contribution to the content of the tasks and their implementation seemed to me so significant that it gave me, in part, a sense of independence and responsibility for decisions that are verified in the academic environment. In 2017 I received the position of assistant professor, and since the academic year 2018/2019 the Faculty Council has entrusted me with the independent management of one of the four diploma studios, at the first degree studies, with the possibility of building its own curriculum. The last five years since gaining my doctorate was a breakthrough time for me. Undoubtedly, the most important moment was the birth of my daughter a year after defending

my doctoral thesis, and only a few months ago of my son. However, the family situation did not limit my ability to function in the area of design art and, in my opinion, did not affect the quality of my professional activity. One example is the fact that I consciously did not take full maternity leave. After giving birth to my second child, I returned to work at the Academy after just 4 months, carrying out six bachelor's degree theses on my own, and I actively implemented non-university projects related to design for private and public investors in "cooperation" with the youngest in my family, which is a pleasant and extremely motivating separation of my professional and creative activity. After obtaining my doctorate, I had the opportunity to review 21 diploma theses done at the Academy of Fine Arts in Gdańsk, including 10 bachelor's theses and 11 reviews of master's theses done in the field of Interior Design, Design and Architecture in Cultural Landscape. Whenever I take part in the role of a reviewer, I am aware of the uniqueness of the situation for a graduate, the importance of his efforts and the work he has put in. I am eager to undertake the review with the feeling that I can help the student at such an important moment, which is the defense of the thesis. Reviews of diploma theses or interviews with students are of exceptional value. I can observe different personalities of future artists, different visions of the space in which I understand they would like to develop. Under the direction of Professor Remigiusz Grochal, I co-created the ideological and design programme of the studio. There were 29 master's theses and 31 undergraduate theses completed. I consider my

substantive contribution to the above-mentioned projects to be important. Professor Remigiusz Grochal undoubtedly created for me perspectives for didactic development, thanks to the invaluable support of his rich experience, both in scientific and ordinary terms, in moments of creative crises. The achievements of students and graduates of the 2nd Interior Design Studio give me a sense of accuracy of the place and time in which I found myself, but also a stimulus to discover and value previously unknown spatial situations. Their awards and numerous distinctions in international competitions, contained in a complex document called "III Scientific and Research Activities, Design Work and Didactics and other ", make me constantly gaining distance from my work and at the same time, I simply enjoy their successes. I run the curriculum in such a way that it gives me the opportunity to search for an original design language. At this stage, I value the form of the design record, resulting from the gesture of the hand and the mock-up on a scale corresponding to the possibilities of its direct modification, because traditional tools perfectly convey and illustrate the dispositions of the mind, giving the vision an authorial and spontaneous character. Interweaving many techniques of communication and presentation with each other, creates a field for developing the skills of creation and author's design language, as well as finding emotions in the space of the designed subject. I sensitize students to the observation of details in the interior, and at a later stage I pay particular attention to their correct and legible design record.

In addition to teaching, I am involved in tasks corresponding to employment at the university and other supporting the functioning of the university and the wide academic community. From 2012 to 2014, I was the substantive guardian of students from foreign universities under the Erasmus programme. Knowledge of foreign languages and contact with students from other countries, from universities with different teaching programmes, made it possible to conduct classes in English, and sometimes to reassess and modify the programme assumptions. From 2013 to 2014 I was the Assistant Secretary of the Recruitment Committee for the Faculty of Interior Design, and from 2015 to the present day I have been a member of the Recruitment Committee, with the function of a practical examiner for the specialist examination of 1st degree studies. In 2017 I was also the coordinator of the Days of Art, Design and Culture and the Open Days of the Academy of Fine Arts in the field of Interior Design. Since 2016, I have been supporting the Dean of the Faculty of Architecture and Design in matters of department parameterization.

* Important for me design, scientific and didactic achievements connected with work at the Academy of Fine Arts in Gdańsk are presented in more detail in the documentation consisting of the part "III Scientific and research activities, design work and didactics".

DESCRIPTION OF THE INDICATED PROJECT WORK - ARTISTIC WORK

The design achievement, presented by me for the needs of the habilitation procedure¹, is a series of workshop realizations and projects resulting from them resulting from the publication of an artistic work, the constituent material of which was realized according to the author's workshop program. In accordance with the requirements, I attach to the application statements of the co-authors of these projects.

*A detailed description of both projects together with the documentation can be found in a complex document called "II DOCUMENTATION OF WORK".

About projects. The idea of the realized projects is to emphasize the design issues related to the experience of architectural space, based on the subjective and emotional perception of the closest space and to support the search for new ways of space interpretation, taking into account the above mentioned features. The proposed ideas included in the content of the projects are the scope of activities and conducting the process in such a way that its main users are aware that they participate

---

¹ in accordance with Article 16 of the Act of 14 March 2003 on scientific degrees and academic title and degrees and title in the field of art (consolidated text, Journal of Laws of 2003, No. 65, item 595, as amended).

in building their environment. The basic assumption, however, is an open search process and the indication of dependencies, which can be found both in my scientific and research work as well as in my didactic and design activities.

Cognitive objectives

- broadening cognitive processes with new experiences in ways of feeling architecture and thinking about structures supporting spatial relations
- arousing interest in the multidimensionality of architectural space - promotion among young designers, conscious activation into architectural space and sensitization to the complexity of its reception by users and discovery of phenomena occurring in it
- broadening knowledge of perception and the ability to set a common creative goal
- integration of different social groups in order to exchange experiences and insights in the context of the ability to describe the nearest space

Primary objectives

- strengthening and promotion of the image of the Faculty of Architecture and Design of the Academy of Fine Arts in Gdańsk in the international artistic and design environment;
- popularisation of science through cooperation with institutions, non-governmental organisations dealing with problems in the field of art in Poland and abroad.

Events that develop a personal understanding of architectural art and a creative attitude, and enable me to communicate certain ideas to the people I work with, including future designers, are working in contact with the community and initiating such projects, which to a large extent are teamwork and participation. I have in mind here the users of the studied area as well as representatives of various artistic fields. I am aware of the fact that nowadays the concept of participation is so multi-directional that in some cases it is questionable whether its significance is really reflected in the projects that are guided by this idea. Nie mniej jednak jest to proces wartościowy w kształtowaniu realnego obrazu rzeczywistości architektonicznej i edukacji osób w niej uczestniczących. Przedstawione w niniejszym opracowaniu materiały to rezultat prac zespołowych. Nevertheless, it is a valuable process in shaping the real image of architectural reality and education of the people participating in it. The materials presented in this study are the result of teamwork. Creative participation in the *Flaneur project. Searching for mental image* is estimated at 80%, while in the project *Participatory workshop programme carried out in cooperation with blind and partially sighted people, which is a substantive basis for the implementation of an acoustic, interactive online map - MIASTOFON* is 100%. Implementation of the *Flaneur project. Searching for mental image* was carried out in cooperation with the international non-governmental organisation Meeting of Design Students. The motto of the meeting was called "REACTION". At that time, as an active designer and

educator, I became the guardian of students of design universities from all over the world. After the presentation of the assumptions and cognitive goals to be set by my pupils, a fifteen-person international group of young designers was created, which was interested in participating in this project, and as a result I worked with and interacted with for a certain period of time in the Portuguese capital. The aim was to introduce the students to a certain process of research, observation, action and creation, and in the final effect to focus on the way the above project theme was implemented. The presented study, although completed three months before obtaining the doctoral degree, was not substantially described in the doctoral dissertation, but was mentioned as a project progress. Its development took place after obtaining the doctoral degree and was the beginning of an open process in the context of the issues I present in the development of my own work and further realizations. The second project and its implementation, which I describe for the needs of the habilitation procedure, is an *original workshop programme carried out in cooperation with blind and partially sighted people, which is a substantive basis for the implementation of an acoustic, interactive online map - MIASTOFON made by the Municipal Laboratory at Gruby Punkt in Gdańsk*. Implementation took place in 2014. I was invited to the project as an expert in order to provide substantive support in the creation of the workshop agenda. The ideological concept of the whole project was initiated by the non-profit organisation Gruby Punkt, which, in correlation with the Centre for

Contemporary Art Łaźnia 2 in Gdańsk, was to create a research and art project in the form of an audio and psychogeographical online map, which concerned one of the oldest districts of Gdańsk - the New Port. The project was carried out in cooperation with blind and partially sighted people from the Deaf and Blind Aid Society at 32 Bażyńskiego Street in Gdańsk. The *Miastofon* project is a meeting that integrates blind people with people with disabilities thanks to the use of the sense of hearing. The participants of the project became researchers of the living organism of the city, taking part in joint and active listening to the city. Focusing on the perception of the metropolis through a separate sense of hearing, they created a subjective, sound landscape of the spaces they visited. My intention, in both works presented, was to create the conditions for a new, active discovery of the architectural landscape, both in terms of interior and urban space. The relationships that prove the complexity of these projects are the decoding of the mental map of a specific space, using the stories of the people participating in it in different ways. In reference to the score and its construction, my projects are of a segmental character. They define a certain order of concretization, both vertically, what sounds simultaneously (dependencies, matter, emotions, sound, open process), as well as in subsequent periods of time - horizontally (place, context, human). In the case of *Flaneur(...)*, I used visible image, modified in order to emphasize architectural shots, and in the case of the author's program, for the *Miastofon* project - sound image, in order to emphasize the

haptic sphere and the sensual layer of architecture. In both cases, however, the projects concerned the search for a way of depicting space. The foundations of their realization were created on the basis of statements of residents, passers-by and people actively participating in the project activity, which I personally consider to be valuable material, both in broadening creative ideas as well as a critical look at them.

An open process. I treat my scientific and artistic activity as a division of the work into parts and organizing the course of these parts. I am far from creating a full screenplay only to its execution and closure. I develop the creative script with the intention of making further use of the effects and experience gained.

Sound. The assumptions of both projects are based on the common denominator of architectural features. A characteristic feature of the presented projects, those and others present in my work, is the involvement of space users for dialogue with experimental spatial zones. It is they who compose the emotional sound that arises in contact with architecture. On the one hand, an image of already known, emotionally experienced architectural spaces appears. On the other hand, those places, which seem to be something unchangeable, constant, in reality are a field for sensitive discovery of their spatial features. The author's workshop programme, which I created, was based on analyses of past artistic and scientific events, carried out between the last year of

graduate studies and the time of obtaining a doctorate and later, and assumed the creation of a bank of meanings, sounds and emotions.

Emotions. Feelings are states of mind that are particularly active, dynamic and authentic. The language of subjective emotions is the value of my projects, which are still a creative treasury when you return to their content.

Matter. Haptic perception of planes in the case of the *Miastofon* project was necessary to define the surrounding architectural reality and awareness of orientation in the space in which the participants are located. The first segment of the workshop included its characteristics and haptic experiences.

Dependencies. Exploring the space of architecture, our memory plays an extraordinary role in creating an imaginative map, a set of certain phenomena and their organization in the space to which Kevin Lynch devoted his research. Sensual experience of space and memorized fragmentary images are used to define the architectural environment as acceptable or not. In the case of the *Flaneur (...)* project and the research process associated with the *Miastofon* project, it was possible to emphasize and analyze different levels of architectural structure. Introducing a new value in the first project, I used the experience and knowledge gained in previous research projects about how the images of space are perceived by the blind, with specific disorders of the visual system. Thus, this knowledge became an inspiration for further actions.

One part of the visible field was based on the presence of objects as stimuli supporting orientation in space, while the dark spot became a layer to imagine. I confronted the different possibilities of the field of vision with the sensory and descriptive layer of a specific space. In this case, the most popular tourist destination - the Graca district in Lisbon, with its adjacent functional-spatial structure. Selected spatial situations and their stories, collected materials related to pedestrian traffic in a given area in the following hours, days, created counterpoints of contact points resulting from the analytical design form. The process made it possible to identify points of staging in space, taking into account the most admired view by passers-by. The counterpoints in this case were images of architecture, selected from the indicated area, which slowly disappear into oblivion and are therefore subject to degradation. The final result was planes with a mirror layer situated in the space, in which other fragments of the same space could be observed. After completing the project, it was possible to notice that this intensified the perception of passers-by to the above mentioned areas of space and the experience of aesthetic values by them. The resulting images created an opportunity to broaden the awareness of the existence of previously overlooked places, more insightful observation of space, especially the one on which we definitely do not focus, but existing on the mental map of the experienced area.

On the other hand, workshops with a large group of blind and partially sighted people in 2014 for the purposes of the artistic and

research project Miastofon, touched closely on the area of human acquaintance with unknown space, the change of expectations towards the place, as well as the naming of experiences. It was an extremely instructive meeting for me. Due to the fact that I had previously carried out projects with blind people, also exploring the city under their invaluable, well-developed leadership, each subsequent meeting is for me a treasure trove of learning how to actively listen to architectural space. In order to capture the sound layer of the New Port district, the roads and paths of exploration of space were not imposed in advance. The sound and descriptive context used by the participants led to a spontaneous choice of acceptable space. The workshop was divided alternately into work inside the building of the Centre for Contemporary Art Łaźnia 2 and outside, directly in urban space, in contact with the acoustic properties of architectural objects of the Nowy Port district in Gdańsk. During the activity inside the studio, the participants confronted descriptions of emotional memory with the recorded sound. Records of mental maps were also made. A convex map of remembered places and graphical representation of emotions connected with them was created. The meetings were based on the development of slogans such as rhythm, sound, tempo, articulation, i.e. concepts close to my experience. In cooperation with Agata Ruchlewicz-Dzianach, the initiator and author of the final project of the above mentioned name and a musician from Italy, performing under the artistic pseudonym Niet-Fn, documenting the sound sphere of the workshop, we extracted an extensive database of

direct sounds, backgrounds, as well as descriptions of impressions of residents and people participating in the workshop. It was later placed on an on-line map, where you can listen to the appearing and disappearing, invisible and intangible beings of memory, associations and sound by drifting the cursor. The database of these materials was helpful in formulating the principles of architecture of the closest surroundings. The programme of the workshop and its important, valuable documentation were used to create an acoustic map online, created by the city's laboratory Gruby Punkt from Gdańsk. The project was noticed and appeared at many international exhibitions and festivals - Post Screen Festival - International Festival of New Media Art and Cybercultures in Lisbon and at the International Festival of Creativity, Innovation and Digital Culture SPACE ENTER in Tenerife. It was also published in Journal Sonic Studies, in the article *Isobel Anderson - Soundmapping Beyond The Grid: alternative cartographies of sound*. The acoustic map based on the workshop program, with my substantive and practical participation, can be listened to at the following address: <http://www.subjectivemap.com/miastofon/> .

WORKS

Other educational and popularisation activities Involving students to work together with external art centres and their representatives is a method of awakening students' willingness to work in a team. Today, in the era of computerization and project anonymity, it seems to be an increasingly niche method of creative solution of project problems. In the academic year 2013/2014, the culmination of the cooperation between the Academy of Fine Arts in Gdańsk and the Association for Creative Education with Youth was the workshops implemented with interior design students and co-financed by the "Youth in Action" Program. The resulting projects came into being in the form of prototypes of 1:1 scale spatial forms and were introduced into the real space. In 2016/2017 in the 2nd Interior Design Studio we established cooperation with Professor Remigiusz Grochal with Aneta Szyłak, MA - curator and art critic, and at the same time a plenipotentiary for the creation of the Museum of Modern Art in Gdańsk. The cooperation concerned the implementation by our students of a proposal to rebuild the former Wyspa art headquarters in Gdańsk under the slogan COMMON MATTER. A programme, spatial and functional concept for the temporary, experimental seat of the Museum of Modern Art of the branch of the National Museum in Gdańsk in building 145B on post-shipyard grounds was to be developed. This cooperation resulted in students making design proposals for this space. One of these proposals was crowned with a distinction in the Taste of Light Competition, and the other was

developed as a master's thesis project presented with outstanding design material. In 2017 I coordinated a scientific visit of Dr. Yasemin Afacan from Bilkent University in Turkey at the Faculty of Interior Design of the Academy of Fine Arts in Gdańsk. The meeting was, among other things, an opportunity to co-run design classes with students, according to the developed programme. Before and after obtaining the PhD degree, I participated in numerous competitions for projects implemented with the participation of the local community or centres bringing together specific social groups. Since 2014 I have been cooperating with the Gruby Punkt city laboratory, with which we carry out projects concerning the contact of perception with the urban landscape of places closest to people. The score of my work is written in the form of segments, according to the term Stockhausen - *"a momentary form, which has no beginning, no end and no architectonics of tensions; continuity is only a physical fact, but the principle of perception is the freedom to join and disconnect from the continuum"*². I observe that the language of musical arts, which I encountered in my childhood, becomes an inseparable motif of my design activities. I paraphrase this language in the context of the studied space. Initiated projects are connected with sound, phonosphere of existing places. In 2017 I took part in a competition for a project to conduct a workshop within the Invisible Places conference in Portugal.

---

² M. Wasilewska-Chmura, *Intermedia space of literature and music: music as a model and material in Swedish poetry of late modernism and neo-avant-garde*, Jagiellonian University Publishing House, p. 333.

Tone memory is a project based on the sound landscape of the island of Sao Miguel, stored in the memory of its inhabitants. In 2017, an outline of the project *Euphony of Place*, submitted for the residence of the Laboratory of Social Art in Lublin, was created. The project came into being as one of the three selected in a competition. In 2016, as part of a civil law agreement with representatives of the Żabianka Housing Cooperative in Gdańsk, I completed a project for a proposal of alternative use of the area covered by the future development plan for the Żabianka district. On the basis of active social debates organised by me under the slogan Plan B - participation in action, a set of activities, functions and solutions was created, which were to be discounted in the dialogue between the residents and the authorities of Gdańsk. In 2018, there was a design proposal "*What Do I Feel?*" for an architectural installation, being a spatial intervention in front of Spanish, Belgian and Dutch pavilions, during the official opening day of the Architecture Biennale, 26 May 2018.

Design activities before and after obtaining a doctorate.

The essence of the profession of interior designer and didactics in this field is to build a general view of architecture and convey the values resulting from it, also through its direct practice. That is why after graduation I started intensive work as an independent designer, also establishing cooperation with IN-Aleksander Konarski architectural studio in Gdańsk. At that time I completed 37 interior designs, including 17 after

obtaining a PhD degree. These are interior design projects, including elements of furnishings, a collection of original furniture designs and interior details. In total, in the collection of my own projects, I made 115 individual furniture designs. 110 projects have been realized, 5 have appeared as projects in the form of technical and design documentation. Architecture is a place of time and rehearsal, it is a certain field to build a path of communication from the author through the work of art to the recipient. It is a path full of ambiguities, bifurcations that give the interior additional meanings, especially dynamic when it is considered through participation in its process. As an active interior designer, I do not share my experience gained in scientific and research work with design activities for a potential investor. Although I treat each project as a challenge, I also try to use my previous experience in a critical way and give new value, looking for dependencies between form, matter and structure. I specialize mainly in the implementation of private interior projects.

*The project achievements important to me are presented in more detail in the documentation consisting of part " III Scientific and research activities, design work and didactics "

AFTERWORD

Creative activity is dominated on the one hand by designing for a private investor, and on the other hand I am constantly developing it in the direction of searching for spatial complexity, connected with the perception of it. Despite the above mentioned divisibility, I try to see similarities between the two organisms, and they become the basis of my didactic work. To quote Woody Allen, a famous director, "if you want to make God laugh, tell him about your plans for the future", a reflection comes to mind that the area of art is a constant test of how it will react to what happens. The combination of life events, meetings, passions and experiences is for me a gateway to profound drawing on the unknown, sharing and strengthening activities allowing candidates to consciously choose the fields of study available at our faculty, as well as awakening in future designers, seeking a way to achieve the ability to choose a conscious creative path.

Anna Wejkowska - Lipska

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'A. Lipska', written in a cursive style.

